

Projekt ENACT

Služba za dostopnost programov RTV Slovenija

Veronika Rot (Veronika.Rot@rtvslo.si)

Andrej Tomažin (Andrej.Tomazin@rtvslo.si)

RTV Slovenija kot javni medij

Naloga RTV Slovenija kot javne medijske organizacije je zagotoviti obveščенost vseh državljanov, vključno z osebami z različnimi oblikami oviranosti.

Tehnike dostopnosti na RTV Slovenija

- Tolmačenje v slovenski znakovni jezik
- Podnapisi za gluhe in naglušne
- Zvočni opis
- Zvočni podnapisi
- Lažje razumljiv jezik

Lahki jezik na RTVSLO

- 2018: Raziskave / Projekti
- 2020: Tedenske spletne novice
- 2021: Dnevne spletne novice
- 2025: Tedenske AV novice na spletu (pilotni primeri)
- 2026: Oddaja Koda v lažje razumljivem jeziku

ENOSTAVNO
Novice v lažje razumljivem jeziku

SLOVENIJA SVET ŠPORT ZANIMIVOSTI

Iskanje

Na shodu v Ljubljani so zahtevali volilno pravico za vse
Na shodu je govorila tudi predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič.

Primož Roglič je osvojil Dirko po Italiji

Na volitvah v Turčiji je zmagal Recep Tayyip Erdogan

Več novic >

IZPOSTAVLJAMO

Recepti / Recept tedna: Spomladansko kosilo

Recepti / Recept tedna: Jedi iz cikorije

Recepti / Recept tedna: Jajčna omeleta z zelenjavo

Spoznajmo Slovenijo Pomembne Slovenke in Slovenci Recepti Uporabno Pomembni dnevi Volitve 2022

O STRANI DOSTOPNO POVEZAVE

ENACT pomeni:

Novice v lahko razumljivem jeziku za skupno preobrazbo

Projekt ENACT (2024–2026) si prizadeva, da bi bile novice v lahko razumljivem jeziku dostopne: na spletu, radiu in televiziji.

Partnerji prihajajo iz Slovenije (RTV Slovenija), Španije (UAB, 3Cat), Italije (Uniamoci), Avstrije (ORF) in Latvije (Latvijas Radio).

Projekt poteka tudi s podporo EBU.

Cilji projekta so:

Usposobiti novinarje in producente za prilagajanje zapletenih zgodb v jasnem, lahko razumljivem jeziku.

Pripraviti skupne smernice za ustvarjanje medijskih vsebin na lahko razumljiv način.

Vključiti manj zastopane skupine občinstev – osebe z oviranostmi –, da bodo lahko pomagale oblikovati format novic, ki jim bo najbolje služil.

Deliti rezultate projekta, da bodo strokovnjaki, uporabniki in deležniki lahko preprosto dostopali do naših spoznanj in jih s pridom uporabljali.

Mapiranje trenutnih praks: Splošno

43 odgovorov (39 veljavnih odgovorov).

Medijske organizacije (69 %) in združenja (31 %).

Zastopanih je bilo 20 držav.

Na katerih področjih so zaposleni sodelujoči?

Dostopnost, komuniciranje in ustvarjanje novic.

Mapiranje trenutnih praks: Ponudba

56 % jih trenutno ponuja novice v lahko razumljivem jeziku.

43 % tistih, ki jih še ne ponujajo, jih namerava uvesti.

Trenutni ponudniki: 54 % jih daje prednost pisni obliki.

Prihodnji ponudniki: 56 % jih daje prednost avdiovizualni obliki.

Mapiranje trenutnih praks: Predpisi in proračun

Le 32 % jih poroča, da so zavezani k pripravi vsebin v lahko razumljivem jeziku. Predpisi se med državami razlikujejo; pogosto ni posebnih zahtev za vsebine v lahko razumljivem jeziku.

45 % jih ima posebne proračune za vsebine v lahko razumljivem jeziku.

Mapiranje trenutnih praks: Ovire

Izstopajo časovne in finančne omejitve ter kadrovske težave.

Timsko delo in sodelovanje s ciljnimi skupinami sta ključna dejavnika uspeha.

Redna usposabljanja so ključna.

Mapiranje trenutnih praks: Teme in distribuicija

82 % jih prilagaja obstoječe novice.

Poudarek je na nacionalnih novicah; prevladujejo politika, kultura in razvedrilo.

Splet je glavni distribucijski kanal; vse bolj se uveljavljajo tudi pretočne platforme.

Mapiranje trenutnih praks: Usposabljanje in UI

82 % zaposlenim zagotavlja posebno usposabljanje za pripravo vsebin v lahko razumljivem jeziku.

100 % tistih, ki usposabljanja nimajo, vidi korist v tem, da bi ga prejeli.

53 % jih trenutno uporablja umetno inteligenco; 25 % tistih, ki je še ne uporabljajo, jo namerava uporabljati v prihodnje. Pogledi na umetno inteligenco so pozitivni, vendar obstajajo tudi pomisleki.

Mapiranje trenutnih praks: Vključevanje in promocija

Le 35 % jih vključuje ciljna občinstva v ustvarjanje novic.

63 % jih vključuje v preverjanje razumljivosti vsebin.

59 % jih zbira odzive občinstva, pri čemer je še prostor za izboljšave.

Ciljni uporabniki: osebe z intelektualnimi oviranostmi, tujci.

Potrebna je boljša prepoznavnost: 86 % jih promovira svoje vsebine v lahko razumljivem jeziku, vendar menijo, da je potrebne še več promocije.

Mapiranje trenutnih praks: Glavne težave

Pomembno je uravnovežiti dostopnost, vidnost, poenostavitev, natančnost in vključevanje občinstva.

Potrebni sta večja ozaveščenost in večje priznanje pomena vsebin v lahko razumljivem jeziku.

Potrebne so jasne in enotne smernice.

Smernic: Splošno

Priporočila so začetni okvir za ustvarjanje novic v lahko razumljivem jeziku.

Razdeljena so na tri glavna področja:

- a) **uredniško in organizacijsko**, ki vključuje vprašanja, kot so načrtovanje, usklajevanje, promocija, usposabljanje in sodelovanje;
- b) **novinarsko**, ki se nanaša na izbor, urejanje in preverjanje novic;
- c) **jezik in predstavitev**, ki vključuje vidike, skupne drugim vrstam vsebin, ter vidike, značilne za novice v lahko razumljivem jeziku, kot sta video predstavitve in branje besedila.

Smernice: Uredniško in organizacijsko

Vzpostaviti sistematičen pristop: jasni procesi, enotni standardi in priročnik za uredništvo.

Poskrbeti za promocijo, da uporabniki vsebine najdejo brez stigmatizacije.

Spodbujati timsko delo, redno usposabljanje in sodelovanje z uporabniki ter strokovnjaki.

Spremljati doseg in odzive občinstva.

Smernic: Novinarsko

Izbirati novice po novinarskih načelih: pomembnost, etičnost in izvedljivost.

Ponujati vsebine v različnih formatih in kanalih: splet, radio, televizija in druge platforme.

Uporabljati tehnologijo in umetno inteligenco, vendar s človeškim nadzorom in jasno označitvijo.

Pred objavo zagotoviti uredniški pregled ter dodati storitve dostopnosti, kadar je mogoče.

Smernice: Jezik in predstavitev

Uporabljati jasen besednjak, kratke stavke in naraven vrstni red informacij.

Številke uporabiti le, kadar so ključne, ter jih po možnosti prikazati vizualno.

Namesto dobesednih citatov večinoma uporabiti jasno parafrazo, pri občutljivih temah pa dodati razlago.

Govor, slike, grafike in montaža naj podpirajo razumevanje: primeren tempo, jasni premori in daljši kadri.

Posvetovalna srečanja

Govor naj bo jasen in naraven.

Gibljava slika je boljša kot statične fotografije.

Ljudje, ki se učijo slovenščine, imajo največ težav z manj pogostimi glagoli in vsakdanjimi izrazi. Tuje besede so jim običajno lažje razumljive.

Osebe z intelektualnimi oviranostmi imajo največ težav z geografskimi izrazi, abstraktnimi pojmi in tujimi besedami.

Novice v lahko razumljivem jeziku naj bodo čim bolj podobne običajnim novicam.

ENACT: Prihodnost

Izdelava smernic in primerov dobrih praks.

Dogodki:

v Ljubljani (28. september) in

na Dunaju (17. november).

Večjezikovna spletna stran s smernicami in primeri.

ENACT

Easy-to-understand News for Collaborative Transformation

Grant Agreement: 101180057 – ENACT
Funding Scheme: CREA-CROSS-2024-JOURPART
Project Duration: From 01/12/2024 to 30/11/2026 (24 months)
Coordinator: Radiotelevizija Slovenija (RTVSLO)
Partners: Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
Uniamoci Aps (UNIAMOCI)
Österreichischer Rundfunk (ORF)
Latvijas Radio (LR)
Corporacio Catalana De Mitjans Audiovisuals (CCMA)

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Sofinancira
Evropska unija

**Hvala za
pozornost!**

Projekt ENACT

Služba za dostopnost programov RTV Slovenija

Veronika Rot (Veronika.Rot@rtvslo.si)

Andrej Tomažin (Andrej.Tomazin@rtvslo.si)